

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยรูปแบบการประเมินสมรรถนะการพัฒนาตนเองของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาและเปรียบเทียบระดับความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยรูปแบบการประเมินสมรรถนะการพัฒนาตนเองของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการประเมินสมรรถนะการพัฒนาตนเองตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดโดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 117 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) ค่าความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน

86 คน ซึ่งใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (simple random sampling) โดยจับฉลากรายชื่อผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงประชากรในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ (เฉพาะความพิการ)
ประจำปีการศึกษา 2552

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	
		ผู้อำนวยการ	รองผู้อำนวยการ
1	รร. โสตศึกษาอนุสารสุนทร	1	1
2	รร. โสตศึกษาจังหวัดสงขลา	1	2
3	รร. โสตศึกษาจังหวัดตาก	1	3
4	รร. โสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ	1	1
5	รร. โสตศึกษาเพชรบูรณ์	1	-
6	รร. โสตศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์	1	1
7	รร. โสตศึกษาจังหวัดนครปฐม	1	3
8	รร. โสตศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด	1	-
9	รร. โสตศึกษาจังหวัดนนทบุรี	1	1
10	รร. โสตศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	1	1
11	รร. โสตศึกษาจังหวัดสุรินทร์	1	1
12	รร. โสตศึกษาจังหวัดมุกดาหาร	1	-
13	รร. โสตศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี	1	2
14	รร. โสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น	1	3
15	รร. โสตศึกษาจังหวัดชลบุรี	1	4
16	รร. โสตศึกษาจังหวัดนครศรีฯ	1	2
17	รร. เศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์	1	3
18	รร. โสตศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี	1	1
19	รร. โสตศึกษาปานเลิศ	1	-
20	รร. โสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี	1	1

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงประชากรในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ (เฉพาะความพิการ)
ประจำปีการศึกษา 2552 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	
		ผู้อำนวยการ	รองผู้อำนวยการ
21	รร.อุบลปัญญาคุณ	1	4
22	รร.พิชญ์โลกปัญญาคุณ	1	3
23	รร.นครสวรรค์ปัญญาคุณ	1	1
24	รร.น่านปัญญาคุณ	1	2
25	รร.ลพบุรีปัญญาคุณ	1	3
26	รร.นครราชสีมาปัญญาคุณ	1	1
27	รร.แพร่ปัญญาคุณ	1	2
28	รร.สงขลาพัฒนาปัญญา	1	1
29	รร.กาฬสินธุ์ปัญญาคุณ	1	2
30	รร.ฉะเชิงเทราปัญญาคุณ	1	-
31	รร.กาวิละอนุคุณ	1	1
32	รร.ชุมพรปัญญาคุณ	1	1
33	รร.เชียงรายปัญญาคุณ	1	1
34	รร.นครศรีธรรมราชปัญญาคุณ	1	1
35	รร.ระยองปัญญาคุณ	1	4
36	รร.พิจิตรปัญญาคุณ	1	3
37	รร.ภูเก็ตปัญญาคุณ	1	2
38	รร.สุพรรณบุรีปัญญาคุณ	1	1
39	รร.เพชรบุรีปัญญาคุณ	1	-
40	รร.ศรีสังวาลย์เชียงใหม่	1	3
41	รร.ศรีสังวาลย์ขอนแก่น	1	3
42	รร.สอนคนตาบอดภาคเหนือ	1	3
43	รร.สอนคนตาบอดภาคใต้	1	2
	รวม	43	74

จำนวนโรงเรียนการศึกษาพิเศษ(เฉพาะความพิการ) 43 โรงเรียน

จำนวนประชากร 117 คน

กลุ่มตัวอย่าง 86 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานผู้บริหารสถานศึกษาตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยสนใจในสมรรถนะการพัฒนาตนเอง 5 มาตรฐานหรือตัวชี้วัด ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่

1. เพศ
  - 1.1 เพศชาย
  - 1.2 เพศหญิง
2. อายุ
  - 2.1 อายุระหว่าง 25 -45 ปี
  - 2.2 อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา
  - 3.1 ระดับปริญญาตรี
  - 3.2 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี
4. ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา
  - 4.1 ต่ำกว่า 10 ปี
  - 4.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยรูปแบบการประเมินสมรรถนะการพัฒนาตนเอง ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ 1 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ทางวิชาการ และวิชาชีพ
ตัวบ่งชี้ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเอง ด้วยวิธีการที่
หลากหลาย เช่นการเข้าร่วมประชุม สัมมนา การศึกษาดูงาน การค้นคว้าด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 2 การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ
ตัวบ่งชี้ 1 รวบรวมสังเคราะห์ข้อมูล ความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่ และปรับปรุงให้ทันสมัย
ตัวบ่งชี้ 2 สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ องค์กรและ
วิชาชีพ

มาตรฐานที่ 3 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย
ตัวบ่งชี้ 1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน
ตัวบ่งชี้ 2 ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ และถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพ
แก่ผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ 3 มีการขยายผลโดยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

โดยแบบสอบถามความต้องการพัฒนาตนเองใช้มาตราวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) ของ ลิเคท (Likert) 5 ระดับ ได้แก่ มีความต้องการมากที่สุด มีความต้องการมาก มีความต้องการปานกลาง มีความต้องการน้อย มีความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ แสดงความคิดเห็นความต้องการพัฒนาตนเองและความต้องการอื่นของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ร่างแบบสอบถาม
3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุง แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งความเที่ยงตรงทางด้าน โครงสร้าง (construct validity) และด้านเนื้อหา (content validity) ด้านรูปแบบของแบบสอบถาม (format) ด้านการใช้ภาษา (wording) และด้านอื่นๆ ของข้อคำถามแต่ละข้อ ที่เห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหาร สถานศึกษาใน โรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน

7. หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบัก (บุญชม ศรีสะอาด, 2532, หน้า 96) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดนี้ $\alpha = 0.807$

8. นำร่างแบบสอบถามที่ได้เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ รับฟังข้อเสนอแนะอีกครั้งก่อนจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

9. จัดพิมพ์เป็นแบบที่สมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตรับรองการทำวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ จากโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการในโรงเรียน การศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอความอนุเคราะห์ส่งกลับมาที่โรงเรียน โสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร ภายใน 20 วัน ถ้าไม่ได้ จะต้องติดตามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนมา 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์

2. ตรวจสอบและแนบเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่แต่ละรายการเพื่อวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (percentage)

4. นำข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 2 ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติของคะแนนรายชื่อในแต่ละมาตรฐานและภาพรวมทุกมาตรฐาน

4.1 หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เป็นรายชื่อในแต่ละมาตรฐาน เสนอเป็นตารางประกอบการแปลความหมายรายชื่อในแต่ละมาตรฐานและภาพรวมทุกมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

คำตอบที่ได้จากเครื่องมือวิจัยในส่วนที่ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยใช้รูปแบบการประเมินสมรรถนะการพัฒนาตนเอง ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าระดับความต้องการกำหนดไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 99-100)

1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาตนเองน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาตนเองน้อย
2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาตนเองปานกลาง
3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาตนเองมาก
4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด

4.2 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรายด้านและรายชื่อเพื่อตรวจดูการกระจายของข้อมูล

4.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยข้อคำถามความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ทดสอบสมมติฐานของการวิจัยโดยใช้ค่าสถิติ t-test ชนิดการทดสอบความเป็นอิสระ (test of independent)

5. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางความต้องการพัฒนาตนเองสร้างเสริมสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา มาสรุปนำเสนอในรูปแบบการจัดอันดับตารางประกอบความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย เรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยรูปแบบการประเมินสมรรถนะการพัฒนาตนเอง ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการ

ศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการบรรยายและการทดสอบสมมุติฐานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ค่าร้อยละ คำนวณได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 104)

$$\text{สูตร } p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p แทน ค่าร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
 n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย คำนวณได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105)

$$\text{สูตร } \bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนจากทุกคน
 n แทน จำนวนคน

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณได้จากการใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 106)

$$\text{สูตร } SD. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}}$$

เมื่อ $SD.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน คะแนนทดสอบ
 $\bar{x}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 n แทน จำนวนคน

4. สถิติทดสอบที (t-test) คำนวณได้จากการใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด 2545, หน้า 115)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\left[\frac{(N_1 - 1)S_1^2 + (N_2 - 1)S_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \right] \left[\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right]}}$$

เมื่อ t แทน อัตราส่วนวิกฤต

x_1, x_2 แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1, 2

N_1, N_2 แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มที่ 1, 2

S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มที่ 1, 2

N แทน ค่าแห่งชั้นความเป็นอิสระ ($df = N_1 + N_2 - 2$)

5. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ สัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค

(α - Coefficient) และหาค่า IOC

5.1 หาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ

วัตถุประสงค์

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของครอนบาค ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{\sum s_i^2} \right]$$

เมื่อ k แทน จำนวนข้อ หรือความยาวของแบบสอบถาม

s_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ